

فلسفه جالب «سردر» خانه های ایران قدیم

۵ تیر ۱۳۹۶ ساعت ۱۸:۳۳

کتیبه سر در خانه ها علاوه بر داشتن کارکردهای اجتماعی - فرهنگی، محسوب شدن شناسنامه تاریخی - هنری و نشان دادن هویت اجتماعی - اقتصادی ساکنان خانه از قدرت و نیروی مانایی نیز برخوردار است.

کافه تاریخ- سبک زندگی

سردر به مکانی در بالای در ورودی خانه از محل تلاقی چهارچوب در، تا ارتفاعی در حدود ۲/۱ (در برخی موارد تا لبه قرنیز بنا) اطلاق می شود. اغلب تزیینات این محل در دو گروه عمده سر در کتیبه و سر در نقش و نما قرار می گیرد. کتیبه سر در خانه ها علاوه بر داشتن کارکردهای اجتماعی - فرهنگی، محسوب شدن شناسنامه تاریخی - هنری و نشان دادن هویت اجتماعی - اقتصادی ساکنان خانه از قدرت و نیروی مانایی نیز برخوردار است. بنابر اعتقادات و باورهای عامه، نوشته های کتیبه، اهالی خانه را در برابر هرگونه شر، حوادث ناگوار، بیماری و چشم زخم و بدخواهی محفوظ می دارد. عبور از زیر این آیات و اسماء گوهربار که نمادی از کلام خدا و بیانات پیامبر و ائمه هستند؛ همانند رد شدن از زیر قرآن به هنگام سفر یا شروع هر امر مهمی آن را در پناه خود محفوظ نگه میدارد و به برکت خانه می افزاید.

حکایت افزایش برکت خانه از این باور نشأت گرفته که سلامت نان آور خانه با عبور از زیر این آیات و اوراد تامین می شود و با یاد خدا برای کسب رزق و روزی و آودرن نان حلال، موجب افزایش روزی میشود. همچنین نگاه وارد شوندگان به خانه نیز بر این آیات و اسماء می افتد و نام خدا را بر زبان می آورند، که باعث می شود هرگونه جن و شیطان از آن خانه گریزان شود. ضمن اینکه وارد شدن به خانه همراه با ذکر نام خدا خیر و برکت به همراه دارد.

از طرف دیگر از آنجاییکه هنر در اختیار اغنیاء و خاصان جامه بوده است. بی شک این امر در مورد نصب کتیبه بر سردر خانه، امراء، صاحب منصبان، اغنیاء، اطباء و علماء نیز صدق می کند. اقشار کم بضات و کم توان بضاعت مالی برای صرف چنین هزینه هایی را نداشتند؛ لذا ورودی خانه ها به نوبی بیانگر طبقه اجتماعی، اقتصادی و سیاسی ساکنان خانه بوده است. به قول معروف آنهایی که دستشان به دهانشان می رسید توان بهره گرفتن از کتیبه و هنر هنرمندان را داشتند.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۳۵۹۹۴/قدیم-ایران-های-خانه-سردر-جال-فلسفه>